

Kvikguide til kemisk risikovurdering i Aabenraa Kommune

En kemisk risikovurdering¹ er en vurdering af, om der er medarbejdere, der arbejder med eller kan blive udsat for farlige stoffer og materialer. Den sker som en vurdering af, om den farlige kemi, herunder arbejdsprocesser, udgør en risiko for sikkerhed og sundhed².

Hvilken farlig kemi findes eller kan udvikles på jeres arbejdsplads?

Arbejdsmiljøgruppen skal vurdere, om der er risiko for, at medarbejderne kan blive udsat for farlig kemi og arbejdsprocesser, hvori der kan udvikles farlig kemi.

I skal udarbejde en produktliste med de produkter, som I bruger sammen med de tilhørende sikkerhedsdatabladene. Produktlisten og sikkerhedsdatablade skal fremgå i en mappe (som kan være både fysisk eller elektronisk) og være tilgængelig for medarbejderne. Medarbejderne skal være informeret om mappens placering og om, hvordan mappen er opbygget.

Den kemiske risikovurdering skal være skriftlig og laves for arbejdsprocessen, og i jeres vurdering skal I tage stilling til de syv spørgsmål herunder. Den kemiske risikovurdering gennemføres i lighed med den almindelige arbejdspladsvurdering (APV) minimum hvert 3 år, eller når der er nye produkter, ændrede arbejdsprocesser eller nye arbejdsmedicinske undersøgelser.

1. Hvor farlige er stofferne og materialerne?

Faremærkningen sidder på produktets etiket. Sikkerhedsdatabladet bruges til at finde ud af, hvilke sundheds- og sikkerhedsrisici, der er forbundet med at arbejde med produkterne. Vær også opmærksom på arbejdsprocesser, hvor der ikke umiddelbart anvendes kemi, men hvor der kan udvikle farlig kemi f.eks. træstøv eller svejserøg. I begge tilfælde skal I afgøre, hvordan I kan forebygge, at nogen bliver udsat for den farlige kemi.

2. Hvordan, hvor meget og hvor længe bliver medarbejderne udsat?

I skal vurdere varigheden og intensiteten af udsættelsen for farlig kemi. Medarbejderne kan f.eks. blive udsat ved at:

- Indånde gasser, dampe, vanddråber (aerosoler) eller støv
- Få stoffer og materialer på huden f.eks. direkte kontakt med hænderne eller ved stænk
- Få stoffer og materialer i øjnene f.eks. ved stænk
- Komme til at indtage stoffet f.eks. på grund af utilstrækkelig håndvask inden spisning

3. Hvordan bliver der arbejdet med farlig kemi?

Arbejdsstedets indretning og måden, der arbejdes på, har stor betydning for, hvilken form for udsættelse der er risiko for. Der er forskel på, om væsker bruges koncentreret eller fortyndet, ligesom tryk, temperatur og mængder, der frigøres, kan påvirke den samlede udsættelse.

4. Er de forebyggende foranstaltninger effektive nok?

I skal vurdere, hvordan udsættelsen for farlig kemi er forebygget, og hvor effektiv beskyttelsen er. Det er vigtigt at vurdere, hvordan kontakt med de farlige stoffer kan undgås eller minimeres. Brug STOP-princippet dvs. at de tiltag, der fjerner eller minimerer udsættelsen generelt skal iværksættes før personlige værnemidler som handsker og åndedrætsværn tages i brug.

5. Er der erfaringer fra arbejdsmedicinske undersøgelser?

¹ Denne kvikguide om kemisk risikovurdering er et sammendrag af Arbejdstilsynets krav jf. [Krav til den kemiske risikovurdering - Arbejdstilsynet \(at.dk\)](#)

² Den 1. juli 2019 blev der indført nye regler på kemiområdet, så der ikke længere skal udarbejdes arbejdspladsbrugsanvisninger (APB) på de enkelte kemiske produkter. I stedet skal der foretages en kemisk risikovurdering på de arbejdsprocesser, hvori der indgår farlige produkter, eller hvor arbejdsprocessen f.eks. udvikler farlige dampe, røg, støv mm.

Kvikguide til kemisk risikovurdering i Aabenraa Kommune

I kan kun inddrage resultater af disse undersøgelser, hvis der er gennemført undersøgelser af organisations egne medarbejdere, eller der findes alment kendte arbejdsmiljøundersøgelser på området.

6. Har Arbejdstilsynets fastsat grænseværdier?

Hvis der findes grænseværdier for et eller flere stoffer skal de inddrages i den kemiske risikovurdering.

7. Er der supplerende leverandøroplysninger om sikkerhed og sundhed?

Der skal indhentes sikkerhedsdatablade af alle farlige stoffer samt yderligere oplysninger, hvis produkterne anvendes på en særlig måde, som leverandøren måske ikke har taget højde for.

I Aabenraa Kommune anvendes følgende APV tjekliste til kemisk risikovurdering.

APV – Tjekliste til kemisk risikovurdering				
Afdeling:				
	Kemiske risikofaktorer	Ja	Nej	Kommentar
1.	Er der medarbejdere, der arbejder med farlige kemikalier?	☐	☐	
2.	Er medarbejderne/nyansatte informeret om risikoen ved arbejdet, og er de oplært og instrueret i brugen af værnemidler?	☐	☐	
3.	Har medarbejderne adgang til afdelingens sikkerhedsdatablade?	☐	☐	

Arbejdsmiljøgruppen skal sikre, at deres mappe med produktliste og sikkerhedsdatablade holdes ajour og skal én gang årligt tjekke, at der er overensstemmelse mellem sikkerhedsdatabladene og de kemiske stoffer og materialer, som forefindes i afdelingen.

I forbindelse med gennemgangen af kemiske stoffer og materialer, tjekkes desuden sikkerhedsdatabladet for at sikre, at det er den nyeste blad, som forefindes. Der kommer løbende ny viden/lovgivning på dette område.

Figur 1 APV Tjekliste til kemisk risikovurdering

STOP princippet:

Substitution

Udskift de farlige produkter med ufarlige eller mindre farlige produkter
Brug altid det mindst farlige produkt og den mindst farlige arbejdsmetode.

Tekniske foranstaltninger

Sørg for at indkapsle arbejdsprocessen (brug et lukket anlæg)
Hvis det ikke er muligt, og det ikke kan undgås, at der frigives støv, aerosoler eller dampe til luften, skal der sørges for, at der er effektiv procesudsugning.

Organisatoriske foranstaltninger

Planlæg og tilrettelæg arbejdet, så I undgår eller begrænser udsættelsen for farlige stoffer og materialer – og sørg for, at stofferne ikke spredes.

Fx ved at adskille eller afgrænse arbejdsområder, grundig rengøring, god hygiejne i forbindelse med håndtering af fx affald, klude, håndværktøj og personlige værnemidler.

Personlige værnemidler

Hvis I ikke kan fjerne udsættelsen på anden måde, skal I bruge egnede personlige værnemidler, der beskytter mod de farlige stoffer og materialer, I kan blive udsat for.

Kilde: AT-Stop risikoen: <https://at.dk/temaer/kemi/stop-risikoen/>